

Spojrzenie w czerwcowe niebo 2018

„W czerwcu się pokaże, co jest nam pisane w darze”

Tak mówi staropolskie przysłowie odnośnie aury, a ponadto to okres najdłuższych pracowitych dni oraz długich świtów i zmierzchów, dogodnych dla tegorocznych ostatnich wiosennych spacerów, szczególnie zaś w okresie XXVII Dni Niepołomic, które odbędą się w dniach 1-3 czerwca. Mamy zatem krótkie ciepłe noce, które co prawda nie sprzyjają obserwacjom astronomicznym, ale są one tym cenniejsze dla prawdziwych miłośników nieba. Możemy natomiast w długie dni czerwcowe zachwycać się grą obłoków, począwszy od chmur kłębiastych – wróżących dobrą pogodę na czas wycieczki – poprzez wysokie chmury pierzaste, aż po groźnie wyglądające jak kowadła, chmury burzowe - oby ich tego lata nie było zbyt dużo.

Tegoroczne astronomiczne *Lato*, rozpocznie się południową porą, w czwartek 21 czerwca o godz. 12.07 – kiedy **Słońce** w swej rocznej wędrówce po *Ekliptyce*, oddali się najbardziej na północ od równika niebieskiego osiągając punkt przesilenia letniego zwany punktem *Raka*. W tym dniu w Niepołomicach **Słońce** w chwili przejścia przez południk góruje nad horyzontem na wysokości prawie 63 i pół stopnia. Wzejdzie tego dnia o godz. 4.30, a zajdzie o 20.53, zatem dzień będzie trwał 16 godzin i 23 minuty; będzie to najdłuższy dzień (i najkrótsza noc) tego roku, a dłuższy od najkrótszego dnia zimowego w Niepołomicach aż o 8 godz. i 18 minut.

Najwcześniej **Słońce** wzejdzie u nas w dniu 15 czerwca (godz. 4.30) i takich wczesnych wschodów **Słońca** będziemy doświadczać przez 8 kolejnych dni. Najpóźniej zajdzie w dniu 20 czerwca (godz. 20.53) i tak późnych zachodów **Słońca** będzie aż 10. Dni w których **Słońce** będzie najdłużej nad horyzontem, doświadczymy przez cały tydzień od 17 do 24 czerwca. W tym też okresie, na św. Jana (24.VI), często padają obfite deszcze. Po tegorocznej kapryśnej wiośnie być może one u nas nie wystąpią. Tak czy inaczej będzie z pogodą, to na *Dzień Dziecka*, **Słońce** wzejdzie o godz. 4.36, a zajdzie o godz. 20.40. Dzień będzie trwał 16 godz. i 4 minuty; będzie jeszcze krótszy o 19 minut od najdłuższego dnia roku. Natomiast ostatniego czerwca, **Słońce** wzejdzie o godz. 4.34, a schowa się pod horyzontem o godz. 20.52 i dzień będzie niezauważalnie, ale już krótszy od najdłuższego dnia roku o 5 minut.

Aktywność magnetyczna **Słońca** w czerwcu będzie na niskim poziomie, jedynie co nieco podwyższona na końcu każdej dekady miesiąca. Pamiętajmy, iż obserwacje plam na **Słońcu** prowadzimy wyłącznie przy zastosowaniu odpowiednich filtrów spektralnych lub rzutowanego na ekran obrazu **Słońca** z lunety. Zainteresowanych takimi obserwacjami naszej gwiazdy zapraszamy do *Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego*, szczególnie zaś w czasie trwania XXVII Dni Niepołomic. Będą wtedy zorganizowane specjalne pokazy **Słońca**.

Księżyc powita *Lato* w pierwszej kwadrze. Zatem bardzo krótkie, ale bezksiężycowe noce będziemy mieli w drugiej dekadzie czerwca, a kolejność faz **Księżyc**a będzie następująca: ostatnia kwadra 6.VI. o godz. 20.32, nów 13.VI. o godz. 21.43, pierwsza kwadra 20.VI. o godz. 12.51 i pełnia 28.VI. o godz. 06.53. W apogeum (najdalej od **Ziemi**) będzie **Księżyc** dwukrotnie: 2.VI. o godz. 19 i 30.VI. o godz. 05, a w perygeum (najbliżej **Ziemi**) będzie 15.VI o godz. 02.

Jeśli chodzi o planety, to dopiero od 14.VI. **Merkurego** znajdziemy z trudem, bardzo nisko na wieczornym niebie, tuż po zachodzie **Słońca**.

Podobnie **Wenus** przez cały miesiąc jawi się nam jako *Gwiazda Wieczorna*, ale ona zdecydowanie króluje swym blaskiem na wieczornym niebie.

Mars dostępny będzie od późnego wieczora do obserwacji goszcząc w gwiazdozbiore *Koziorożca*. Powoli będzie się zbliżał do lipcowej (27.VII.) opozycji, wtedy będzie widoczny na niebie przez całą noc.

Jowisz, po majowej opozycji, widoczny jest na niebie przez całą noc w gwiazdozbiore *Wagi*. W dniu 23.VI. o godz. 21, **Księżyc** po pierwszej kwadrze, zbliży się do tej planety na odległość 4 stopni. Zjawisko będzie widoczne wysoko nad wschodnim horyzontem.

Saturn przebywający w gwiazdozbiore *Strzelca*, będzie w opozycji do **Słońca** w dniu 27.VI. , dlatego możemy go obserwować przez całą noc. Nad ranem 01.VI. o godz. 03, do tej planety zbliży się na odległość 1.6 stopnia **Księżyc** dwa dni po pełni.

Uran gości w gwiazdozbiore *Barana*, a widoczny jest nisko nad horyzontem na wschodnim niebie, aż do świtu. **Neptuna** w *Wodniku*, można obserwować również na wschodnim niebie, w drugiej połowie nocy. Aby dostrzec te dwie ostatnie planety gołym okiem, trzeba mieć jednak sokoli wzrok.

Natomiast w dniach od 22.VI. do 2.VII., będzie możliwość zliczania meteorów z czerwcowego roju *Bootydów* (czyli wylatujących z gwiazdozbioru *Wolarza*). Maksimum ich aktywności przypada na 27.VI., a **Księżyc** w pełni będzie nam zdecydowanie przeszkadzał w wieczornych obserwacjach.

Dla najciekawszych zjawisk do obserwacji na czerwcowym niebie najlepiej będzie wykorzystać lunety Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w Niepołomicach (tel. 12-281-15-61) lub informację na moa.edu.pl, byle pogoda nam dopisywała. Zaś z drugiej strony, nasuwa się takie staropolskie przysłowie:

„ Grzmoty czerwca rozweselają rolnikom serca”

Wobec takich prognoz, życzę Państwu, u progu zbliżających się wakacji i nadchodzącego sezonu urlopowego, samych słonecznych i ciepłych dni z jak najmniejszą ilością burz.